

SAKSFRAMLEGG

Deres ref.:	Vår ref.: 04/01808 /013883/04-	Saksbehandler: Ragnhild Sandøy Telefon: 77 60 50 28	Dato: 30.03.2004
--------------------	--	--	----------------------------

Saken skal behandles i følgende utvalg: kulturkomitéen

HØRING - FORSLAG OM ENDRING AV LOV OM STADNAV N

Innstilling til vedtak:

1. Tromsø kommune er i hovedsak positive til de foreslåtte endringene. Spesielt positivt er det nye formålet i lovens §1, der navn i tillegg til adresseringsfunksjonen, vektlegges som kulturminner.
2. Det bør være slik at kommunene har navnefaglig kompetanse som bør kunne bidra til forsvarlig navnearbeid, både med navn som kulturminner og navn som adresser.
3. Lovendringa må legge til rette for en enklere saksbehandling. Regelverket bør derfor åpne for uformell kommunikasjon mellom kommunene og navnekonsulenttjenestene. Navnekonsulenttjenestene i landsdelen bør tilføres ressurser. Det samme gjelder Statens kartverk som har ansvar for naturnavn, og sentralt stedsnavnregister.
4. Tromsø kommune mener at forslaget om å innføre forskrift om gebyr på uttak av data fra Sentralt stedsnavnregister er urimelig og vil be om at dette forslaget frafalles.
5. De foreslåtte endringene vil ha liten innvirkning på kommunens arbeid/rolle i forhold til dagens ordning. For øvrig vil kulturkomitéen slutte seg til rådmannens vurderinger i saksutredningen.

Stein Rudaa
Rådmann

Kåre Sørensen
Kultur- og idrettssjef

Saksdokumenter

- Høring – forslag om endring av lov om stadnamn, Kultur- og kirke departementet, 04.02.2004
- Lov om stadnamn, 18.05.1990
-

Saksutredning:

Hva saken gjelder

Navn er viktig tema for befolkningen og for kommunene. Det er ikke mange saker som gir like stort engasjement og mange ulike meninger blant publikum. Ikke desto mindre er navn et stort og krevende arbeidsområde, med svært mange ulike oppgavefelt. Det er utvilsomt behov for et klart regelverk og for bruk av offentlige ressurser, både på statlig nivå og i kommunene.

Lov 18. mai 1990 nr. 11 om stadnavn ble iverksatt 1. juli 1991. Loven med forskrift gir regler for fastsetting av skrivemåten av stedsnavn, norske, samiske og finske, og om bruk av stedsnavn i flerspråklige områder. Fra samme tid ble det opprettet en regional navnekonsulenttjeneste med sekretariat og konsulenter for de fire universitetsområdene, og for samisk og finsk, og et sentralt stedsnavnregister ved Statens kartverk.

Saker om skrivemåten av stedsnavn tas opp med det organet som etter §6 andre til fjerde ledd er vedtaksorgan. Vedtaksorgan er kommunene for navn på kommunale veger, anlegg o.l., fylkeskommunene for navn på fylkeskommunale veger, anlegg o.l. og vedkommende statsorgan for navn på statlige områder, anlegg o.l. Statens kartverk er vedtaksorgan for skrivemåten av andre navn, f.eks. nedarvete bruksnavn og navn på naturformasjoner som elver, sjøer og fjell. Vedtaksorganet sender sakene til navnekonsulenttjenesten i området, som gir tilråding om skrivemåten.

Kulturdepartementet har fått utarbeidet en evaluering av hvordan lov og forskrifter om stedsnavn har fungert i de snart 10 årene siden de trådte i kraft. Denne evalueringen er sendt ut på høring til departementer med aktuelle underliggende organer, kommuner, fylkeskommuner og andre institusjoner og organisasjoner som arbeider med spørsmål knyttet til loven.

Kommentarer til forslaget

1. Til regler for navnevern og utvidet myndighet i adressenavnsaker. Tromsø kommune mener at det fortsatt bør være slik at skrivemåten av primærfunksjonen bør være *retningsgivende* og at dette er tilstrekkelig tilfredsstillende i forhold til lovens intensjon. Det er ikke behov for å skjerpe denne bestemmelsen. Ut fra en ren praktisk, rasjonell vurdering kan det virke forvirrende når samme navn blir skrevet på ulike måter. Men i dette kan det også ligge et kulturvernaspekter, samtidig som at det i mange tilfeller kan være vanskelig å avgjøre hva som er primærfunksjonen til navnet.

En er videre enig i at det innføres bestemmelse om *navnevern* i stedsnavnloven. I denne forbindelse skal det nevnes Tromsø kommune ser behovet for å begrense utglidning i bruken av karakteristiske historiske navn så vel i landskapet, som i bydeler og bygder.

Tromsø kommune er også enig i forslag til endring av § 6 andre ledd, hvor kommunestyret eller den det gir fullmakt skal få myndighet til å vedta skrivemåten av *alle* navn som inngår i *offisielle adresser* (også fylkeskommunale veger og riksveger).

2. Tromsø kommune er enig i forslaget om at Statens kartverk blir vedtaksorgan for fastsetting av skrivemåten i *all statlig sammenheng*, med de unntak som er foreslått. I den sammenhengen er det beklagelig at Statens kartverk i omorganiseringa som ble gjennomført i 2003 har redusert ressursinnsatsen på navnearbeidet i Nord-Norge. Dette vil redusere kvaliteten og effektiviteten på dette viktige arbeidet.

3. Tromsø kommune er enig i at saksbehandlingen forenkles i samsvar med forslaget. En ber imidlertid om at det vurderes hvorvidt skriftlig melding til eiere/festere og lokale organisasjoner helt ut kan erstatte kunngjøring. Siden enkeltpersoner utenom eiere/festere ikke har uttalerett virker det unødvendig å skulle kunngjøre dette i minst 2 aviser på stedet i tillegg til direkte melding.
4. Når det gjelder flerspråklige navn er dette en problematikk som er viktig i Troms og Finnmark. Her må vi forholde oss til at i tillegg til at et landskap kan ha flere navn på norsk, kan det ha flere samiske navn. Dette gjelder spesielt på kysten, der man har hatt flere samiske grupperinger i ett og samme område (bofaste sjøsamer, samt reindriftssamer).
5. Det foreslås innført forskrift om gebyr på uttak av data fra Sentralt stedsnavnregister (SSR). Etter forslaget skal utskrifter av færre navn enn 50 være vederlagsfritt. Det er bl.a. kommunene som har behov for uttak av en større mengde data og kommunene blir i stor grad berørt av slike gebyr. Dette er lite forenelig med at man samtidig forsøker å få til en koordinering og felles bruk av datasett mellom Statens kartverk og kommunene innenfor kartpresentasjon. For en stor del er også navnregistrene bygd opp gjennom kommunenes innsats, men blir distribuert gjennom Statens kartverk.
6. Når det gjelder bestemmelsen om bestemt og ubestemt form, har det også i Tromsø kommune medført en del klagesaker i forbindelse med gårdsnavn og bruksnavn. Tromsø kommune er derfor enig i forslaget om å myke opp nåværende bestemmelse om bestemt og ubestemt form.

Erfaringer med gjeldende regelverk i Tromsø kommune

Tromsø kommune har prøvd å ha et bevisst forhold til loven og har innretta seg så langt det har vært mulighet til det. Når det er sagt, er loven og reglene lite kjent blant de som tar i bruk nye navn i kommunen. Vi har derfor etablert ei egen hjemmeside om navn. Vi har hatt tverretatlige møter, da for å bidra til navnesakenes status i kommunens register og database for eiendommer, bygg og anlegg. Det er behov for et navnearkiv der man skal arkiverer så vel registrerte navn i naturen og byggene, som historikken rundt gate- og vegnavn.

De kommunale ressursene er begrensede og har først og fremst vært retta mot fastsetting av navn på kommunale veger, bygg, anlegg o.l. Tromsø kommune har også vedtatt og tatt i bruk egne retningslinjer for navning av nye utbyggingsområder og prosjekter. Navn på nye gater og veger er en viktig del av planarbeidet, og bør knyttes ttes mulig opp mot reguleringsprosessen. Det bør vurderes å innføre betalingssetser for navneforslag.

Det er under forberedelse et systematisk arbeid med å kvalitetsikre navn (lokalitet, valg av navn og skrivemåten) i naturen. Valg av navn og skrivemåten på stedsnavn og navn på bygg og anlegg i kommunens kartverk må formaliseres. Eksempler er navn på bussoner, skolekretser, m.m.

Det er problemer knyttet til at det er flere dialektområder i Tromsø, der vi ser ulikheter mellom dialektene som har vært brukt i gamle Tromsø by, bydelene og de omkringliggende bygder. En relativt stor del av befolkningen er innflyttere som når de bosetter seg i bydelene og distriktene tar med seg sin dialekt og navneskikk. Dette er ikke problemløst. Det bør vurderes

en grense mellom hvor det skal benyttes Tromsø bymål og hvor det skal benyttes Tromsdialekt eller andre dialekter som grunnlag for rettskrivinga av nye navn.

Til saksgang, kap. 4, er det å bemerke at Tromsø kommune ved fastsetting av navn på kommunale veger, anlegg o.l. har praktisert en noe "mykere" prosedyre. Erfaring har vist at gjeldende saksgang har vært unødvendig komplisert i kurante saker. I starten ble alle saker sendt til navnekonsulenttjenesten. Det førte til at saksgangen tok uforholdsmessig lang tid. I mange saker var det heller ingen tvil om skrivemåten. I overensstemmelse med navnekonsulentene ble det derfor etablert en ordning hvor man pr. telefon drøfter skrivemåten. Dette har vist seg å være en svært smidig løsning til beste for alle parter. Ellers er det å bemerke at samarbeidet med navnekonsulenttjenesten fungerer meget godt.

Det er en stor ulempe at klagesaker ofte tar uforholdsmessig lang tid.